

Collegial: Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 10. Den 6 Marts 1802.

Trykt i Kjøbenhavn hos Director Johan Frederik Schulz.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen.

Justitsraad og Deputeret i det
danske Cancellie.

Peter Johan Monrad.

Justitsraad og Departements
Chef i det danske Cancellie.

Offentlige Foranstaltninger.

Efter Cancelliets derom gjorte Forestilling har det behaget Hs. Majestæt, under 19 f. M., allernaadigst at tillade: at Sundmørs Fogderie maa, i Henseende til Veivæsenet, henlægges under Trondhjems Amt, og at der, i Trondhjems Stift samt Sundmørs Fogderie maa anføres tvende Veimestere, nemlig een for Romsdals Amt og den Deel af Trondhjems Amt, som ligger sønden for Stordalen samt Sundmørs Fogderie, og den anden for den nordre Deel af Trondhjems Amt, eller Stor. og Bærdalens, Jøndersøns og Nummedals Fogderier.

Med

Ved Rescript, af 26 s. M., til Biskoppen over Bergens Stift, er det fastsat: 1) at Strandebarnes Præstegjeld, hvis ene Annex allerede sorterer under Hardanger Provstie, herefter ganske maa henlægges til samme Provstie; 2) at de tvende Sunds Annexer, Østervold og Møxter, som hidindtil have sorteret under Sundhordlenhs Provstie, herefter maa trækkes ind under Nordhordlenhs Provstie, hvortil Hoved Sognet og Fjelds Annex henhører; 3) at Evindvigs Sogneskald, under Nordhordlenhs Provstie, maa henlægges under Sogns Provstie, til hvilket allerede bemældte Sogneskalds tre Annexer henhøre.

(Slutning, angaaende et Sygehuus i Nakfrov.)

§. 12. Naar nogen Syg indtages for Betaling i Sygehuset, bør den give dette Sikkerhed, for hvad det tilkommer, den hele Tid i hvilken Kuren varer, og derhos stedsse enten erlægge Betalingen for sin Kuur og Pleie 8 Dage forud, eller og stille en vederhæftig Mands Borg for, at denne Betaling ved Ugens Udgang skal blive erlagt. I Tilfælde af mislig Betaling, tilstaaes Sygehuset Ret til, uden Rettergang, at lade sit Tilgodehavende af vedkommende Rettens Betjent udpante af den Skyldige eller Cautionisten. § 13. Ved Indtrædelsen i Sygehuset betydes den Syge, at vise Lydighed og Agtelse mod Lægerne, Inspection og Oekonomus,

mus, og i alt forholde sig sædelig og ordentlig; finder han Aarsag til Klage, mælder han det for Lægen eller Inspecteurerne, som efter foregaaende Undersøgelse rette Sagen. § 15. Naar de Syge, som helbredte, udgaar af Sygehuset, især de, der med den veneriske Syge have været anseete besængte, skulde de meddeles Attest af Lægen om deres Helbredelse; hvilket Beviis de før end deres Hjemreise skulde betydes at forevise Amtmanden, paa det at han kan, om han finder det fornødent, erkjendige sig om den Syges Tilstand og hvorledes han i Sygehuset har været behandlet. § 15. Til det daglige Tilsyn ved Huset, Opvartning ved de Syge, Ordens Vedligeholdelse, Reenlighed og de Syges Pleie, m. v. antages en god ædruelig og paalidelig Mand, som gives Navn af Sygehusets Oekonomus, hvis Pligter skal være: A. 1) At have Tilsyn med Husets Bygninger, at derpaa ingen Skade skeer, drage Omsorg for Ild og Lys, og for alt dette staae til Ansvar. 2) Overleveres ham Husets Inventarium, efter derover forfattet Optegning, som i den for Huset indrettede Protocol indføres, og hvori Af- og Tilgang annoteres; og tilsvarende alt hvad han paa denne Maade har imødtaget. 3) Mangler noget, enten ved Bygningen eller Inventarium, skal han strax mælde det for Inspecturen, som, hvis Manglerne ere af Betydning, derom indgiver Foranstaltning til Amtet, men, ere Manglerne mindre betydelige,

delige, beordre de enten Dekonomus at lade det istands-
 sætte eller selv ved andre afhjælpe det Manglende. 4) For-
 skaffer han de Syge den Epise, Drikke, Lys, War-
 me og Reenlighed, som af Lægen i Særdeleshed og In-
 spectionen i Almindelighed foreskrives, for en bestemt
 Betaling, efter det Reglement, som til den Ende bli-
 ver forfattet og ham overleveret. 5) Naar Antallet af
 de Syge ikke overstiger 3 Personer, forbindes han at
 give dem nødvendig Opvartning, for den Betaling, som
 ved Reglementet bestemmes. 6) Han forpligtes til at
 holde Orden imellem de Syge. Befindes nogen af disse
 uregjerlige eller at foraarsage Uorden i Huset, henven-
 der Dekonomus sig strax og umiddelbar til den nærmeste
 tilstedeværende Inspecteur, der efter Omstændighederne
 enten afgjør Sagen, eller foranstalter Inspectionen strax
 samlet, til anden lovlig Omgang. 7) Finder Inspectio-
 nen det nødvendigt, da stiller Dekonomus Borgen eller
 anden lovlig Sikkerhed for det, som af Husets Inven-
 tarium, og øvrige Stiftelsen tilhørende, ham betroes.
 B. Herfor tilstaaes ham af Stiftelsen følgende Fordele:
 1) Frie Boelig i Huset, i det Værelse, som dertil er ind-
 rettet og bestemt, tillige med Brug af Kjøkkenet og Spi-
 sekammeret saavelsom Loftsrummet, saavidt det til Stif-
 telsens Nødvendighed behøves; ligeledes Gaardsrum-
 met og Haugepladsen, efter den Indretning, man for-
 venter med samme i Tiden at kunne gøres til Husets
 For.

Fordele og Prydelse. 2) Nyder han ugentlig Betaling for enhver Sygs Pleie og Opvartning, som indlægges i Huset, efter billig Afford og det Reglement, der for de Syges Pleie nærmere bliver fastsat. Overstiger de Syges Antal 3 Personer paa een Tid, da godtgjøres ham til Hjælp til deres Opvartning en Gangkone imod en fastsat daglig Betaling efter Omstændighederne. Disse Gangkoner antages af ham selv, dog med Lægens Bisdende, som maa skjønne deres Duelighed, og for Forsømmelse, Ulydighed, Utroskab, m. m. bortvise dem fra Sygehuset, da Dekonomus i saa Fald maa sørge for at skaffe andre dertil kvalificerede. § 16. Da Erfarenhed har lært, at ingen af Almuen, der formedelsk nogen mere eller mindre farlig Sygdom tages under Kuur i sit Hjem, iagttager sammesteds den Orden med Medikamenter Brug, som foreskrives, eller kan holde den Diæt, der til hans Helbredelse i alle Henseender er nødvendig, hvorved Lægens anvendte Flid og mange kostbare Medikamenter ofte spildes, uden Nytte for Patienten og det almindelige; saa bør ingen Syg, som til at indtages i Sygehuset er kvalificeret, nyde enten Medikamenter eller fri Kuur uden for samme paa offentlig Regning, uden meget særdeles Tilfælde, hvilke maa overlades Lægens Skjønnende, som desuden bør bestræbe sig for, paa alle muelige Maader at svække Almuens Fordomme imod denne velgjørende Foranstaltning.

Justits Sag.

Ved Høiesteretsdom, af 2den Jan. d. A., er dimiteret Corporal Nanon Pedersen Kaas, for begaaet Drab paa Knud Nanonsen, tilfunden at bøde Liv for Liv og have sin Hovedblod og Jord til Kongen forbrudt. Af Høiesterets Sekretærers Indberetning om Sagen erfares, at de med samme forbundne Hovedomstændigheder have været følgende. Efterat der i Juni Maaned s. A., paa en Høi østen for Gaarden Dahlene, var funden en død Mandsperson, ved Navn Knud Nanonsen, der, ifølge Obductions-Forretningen, var bleven drabt af et Slag, formodentligen af en Steen, der havde forvoldet et Saar i Tindingen, som var i og for sig selv dødeligt, blev Deliquenten, paa Grund af, tilveiebragt Mistanke om at han var den Drabtes Morder, arresteret og tagen i Forhør. Han nægtede vel i Begyndelsen denne Gjerning, men tilstod siden, at han havde drabt Knud Nanonsen, med hvem han paa et Fjeld, hvor de søgte efter en Hest, efterat de begge havde drukket saa meget Brændeviin, at de vare blevene overmaade besjienkede, var kommen i en Ordstrid, under hvilken han med en Steen slog Knud Nanonsen to Slag i Tindingen, saa at han faldt om og døde. Denne Forklaring har Deliquenten vel siden efter forandret i en Skrivelse til Retten, hvori han angiver Kjedsommelighed til Livet som Hovedgrund til Drabet, da han foregav

at

at have befrygtet at komme i Uleilighed for et Korsge-
 vahr, der var bleven borte for ham i Tjenesten, og an-
 dre Smaating, som han ei havde gjort Rigtighed for,
 og han derfor havde villet, som han udtrykker sig, skyn-
 de paa sin Skjebne, ved at begaae et Mord, hvorsor
 han ventede at miste Livet; men, da der i Sagens Om-
 stændigheder ingen Anledning gives til at sætte Troe til
 denne senere Forklaring, hvorimod den første synes at
 bære mere Præg af Sandhed, saa meget meer som hans
 Foregivende angaaende Korsgevahret mangler Sandsær-
 dighed, da det af Regimentschefens Attest sees, at Re-
 gimentet ingen Fordring har til ham, saa er han efter
 6. 6. 1., bleven anseet som for simpelt Drab. Efter-
 at denne Sag, med Høiesterets Indstilling om samme,
 gjennem det danske Cancellie har været Hs. Majestæt
 omstændeligen foredraget, har det behaget Allerhøiøstam-
 me at benaade Delinquenten paa Livet, imod at han
 hensættes til Arbeid i Jern sin Livstid i Christianssands
 Fæstning, paa Grund af: 1) at Forbrydelsen ifølge
 hans egen Tilstaaelse, som, da den er det eneste Beviis
 imod ham, maa gjælde ligesaa meget til hans Fordeel som
 til hans Skade, maa antages, ei at være skeet med Overs-
 læg men i Drukkenskab, i Anledning af en Trætte, som
 opkom imellem ham og den Dræbte, og 2) at Statens
 Sikkerhed intet lider derved, at han befries for Døds-
 straf.

Fovgiøninger.

Under 15 f. M. er, igjennem det tydske Cancellie, udfærdiget en Forordning angaaende Passers Udstedelse og Indretning for Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen, Herstædet Pinneberg, Grevskabet Ranzau og Staden Altona, af følgende væsentlige Indhold. 1) Alle Passer, (dem undtagne, som maatte forlanges af Stands- eller offentlig bekjendte Personer) hvilke udstedes af nogen Øvrighed i Landet, maae ei udfærdiges uden paa Impetranternes personlige Fremstilling og deres Documenters Undersøgelse, efter den foreskrevne Formular og maae selvsigende indeholde de derefter fornødne Bestemmelser og Betegnelser. 2) Med et saadant Pass maa enhver, som, efter de hidtil gjældende eller heretter bestemmende Regler, behøver samme for at være umistænkt og ei at blive anseet for Landstryger o. s. v., være forsynet, for at undgaae de Uleiligheder, som ellers kunde træffe ham. 3) Passernes Udstedere maae være ansvarlige for, at de undersøge de dithørende Omstændigheder, selvsigende Betskaffenheden af de dem til et Passes Erholdelse forevliste Attester og deres Overeensstemmelse med den sig derpaa beraabende Person, og at de afflaae Enhver, hos hvem de fornødne Omstændigheder ei tilbørligen ere oplyste, og som ei kan bevise, at han ernærer sig paa en lovlig og ærlig Maade, f. Ex. alle Tassenspillere, Viniedandsere o. s. f., de be-
gjær-

gjærte Passer. 4) Den i Passet udtryffeligen bestemmende Tid, i hvilken det er gyldigt, fastsættes efter den Tid, som sandsynligen medgaaer til Reisen, men maa ei udstrække sig over 6 Uger, og maa det, ved Passet's Udstedelse, betydes Impetranten, at, hvis han (uden i Nødstilfælde og af Grunde som Øvrigheden biliger) bortfierner sig fra Reiserouten, eller ei fremviser sit Pas, før Forsaldstiden, for Øvrigheden paa Stedet til Undersøgelse og Fornyelse, vil han blive anseet som havde han intet Pas. 5) Over de udgivne Passer særes af Udstederne, til deres Legitimation, en Protocol, som maa indeholde de i Passerne angivne Omstændigheder.

Bed Rescript, af 26 f. M., til Biskoppen over Sjælands Stift, er det tilladt den anden residerende Kapellan ved Nicolai Kirke i Kjøbenhavn, Hr. Pavels, at vælge frie Texter af den hellige Skrift for sit offentlige Foredrag fra Prædikestolen, dog saaledes, at der vælges sammenhængende Stykker, især af det nye Testamente og fortrinligen af Evangelierne, saa og, at paa Høitidsdagene vælges saadanne Texter, som staae i Forbindelse med Festens Anledning og Hensigt.

(Fortsættelse af Forordningen om Pesten ic.)

§ 14. De Grundsætninger, som Quarantaine-Commissionerne eller Stedsøvrighederne, ved at tilstede

de

de eller afvise Skibene, skulle iagttages, ere følgende: a. Et Skib, som kommer fra et Land, hvor der er udbrudt en pestartet Sygdom, maa være forsynet med lovsformelige Sundhedsattester, i hvilke Skipperens og alle andre paa Skibet værende Menneskers Navne, Alder, Forretninger og andre Omstændigheder og samtlige Vare med No., Marker og Vægsaffenhed nøie ere specificerede, med den Attest, at der paa de Steder, fra hvilke Skibet kommer, ingen smitsom Syge grasserer, og at Varene ei alene ere vorede og fabrikerede paa sunde Steder, men ogsaa paa saadanne indpakkede og indtagne; ligesom ogsaa Passerne, efter Afreisen, maae være fremviste og paategnede i alle Havne, hvor Skibene have løbet ind. Dernæst skal Skipperen forelægges en Erklæring, til Underskrift af ham og Styrmanden, at han ei har flere Vare eller Passagerer ombord, end dem, som hans Liste eller Sundhedspas ommælder; at han efter sin Afreise fra Ladepladsen ei har været paa noget mistænkt Sted; at alle ombord ere friske; at ingen af dem kommer fra noget smittet Sted, eller paa Reisen har været beladt med nogen smittende Sygdom eller er død af samme, og at Skibet ei underveis har haft Communication med noget mistænkt Skib eller Fartoi. Denne Erklæring, som trykkes i flere Sprog, tilstilles Skipperen kun, naar ingen Tvivl er om Rigtigheden af Sundhedspasser og Attester om Varene; og Skipperen tillædes,

des, naar han har underskrevet den, at komme i Land med Vare og og Gods; eller, hvis Varene ere bestemte at lodses andetsteds i Rigerne, meddeles ham en underskreven og forseilet Sundhedsattest, uden hvilken et saadant undersøgt Skib ingensteds maa sætte Mandskab eller Vare i Land. Underskrives Erklæringen ei, eller der haves Mistanke i Henseende til fornævnte Sundhedspas og Attest, eller ingen Sundhedspas haves, skal Skibet henvises til den ordentlige Quarantaine Anstalt. b. Er Skibet mistænkeligt i Henseende til Ladning, saa maa det, hvis deriblandt er giftfangende Vare eller uskadelige Vare i giftfangende Emballage, ingensteds lodse i de danske Stater, førend det har holdt ordentlig Quarantaine og Varene ere udlustede; hvorhos den fornævnte edelige Erklæring bortfalder. c. Men, bestaaer den mistænkte Ladning paa et med Sundhedspas forsynet Skib af ingen giftfangende men uskadelige Vare, uden giftfangende Emballage, saa skal et saadant Skib paa Ankomststedet holde en Quarantaine paa 14 Dage, hvorefter Skipperen eller Styrmanden indsender sin Erklæring, at Mandskabet har paa hele Rejsen været og endnu er sundt, da efter Undersøgelse ved en Læge og paa hans Bidnesbyrd, at Mandskabet er sundt, Skibet kan tillades at lægge ind i Havnen og Mandskabet at komme i Land; dog maa de der paa Skibet værende fremmede Tiggere, og andre Bagebon-

der,

der, med eller uden Pas, intet frit Ophold i Landet tillædes, men de skulle, under streng Bevogtelse, strax bortkaffes. 1. Skulde der under den 14 Dages Quarantaine udtre sig en smitsom Syge paa Skibet eller ved dets Ankomst spores samme, skal det henvises til den ordentlige Quarantaine-Anstalt; og, dersom Øvrigheden, hvor ingen Quarantaine-Commission er, skulde endnu have Tvivl om, hvorledes med Skibet skulde forholds, maa den uopholdeligen henvende sig til den nærmeste Quarantaine-Commission, og med denne aftale de fornødne Forholdsregler. § 15. indeholder Straf for dem, som uden Tilladelse gaae i Land eller udløse Vahre fra et Skib under Quarantainen, og stemmer i det væsentlige overeens med fornævnte Forordn. 3die §. (Collegialtid. S. 723. 724) med den Forskjel, at Straffen, hvis Forseelsen har været uden skadelige Følger, bestemmes fra 100 til 500 Rdlr., eller, i Mangel deraf, med forholdsmæssig Legemsstraf. § 16. handler om Samkvem mellem et sundt og et mistænkt Skib, og indeholdes tillige i fornævnte Forordnings 3die §. § 17. indeholder Straf for den Skipper, som ei adlyder den ham givne Henviisning til en ordentlig Quarantaineanstalt, som fastsættes fra 500 til 1000 Rdlr., eller forholdsmæssig legemlig Straf, og forresten indeholdes i Slutningen af fornævnte Forordn. 4 §. (Collegialtid. S. 725. 726) § 18. Enhver Quarantainecommission eller

ler Øvrighed, som henviser et Skib til den ordentlige Quarantaineanstalt, skal mælde Overdicasteriet saadant, og usfortøvet og under Skibets Betegnelse give Efterretning derom til alle Naboe-, Stads- og Amts-Øvrigheder, hvilke igjen i største Hast berette det til deres Naboeøvrigheder, for at Sagen kan i saa kort Tid som muligt blive almindeligen bekjendt ved Søekysterne; hvorhos da tillige enhver Øvrighed tildeler alle Kystbeboere i deres District de fornødne Forfrister, for kraftigen at forhindre ethvert Forsøg at sætte et saadant Skib paa Strand, Folkenes Landing og Godssets Vjergning. Især skulle Øvrighederne ved Præsterne, hvis Sogne ligge ved Søekysterne, i tre paafølgende Søndage, fra Prædikestolen lade Menigheden advare mod et saadant Skib og dets Personer og Vare. Skulde Skibet nogetsteds lægge sig for Anker, angives saadant for Øvrigheden, som foranstalter, at der af Undersaatterne holdes Vagt, for at intet skal komme i Land fra Skibet; ligeledes skal vedkommende Official begive sig til Stedet og forblive der saalænge til Skibet bortsejler sig, og tillige skal der gjøres Anmeldelse om Tilfældet for vedkommende Overdicasterium. § 19. indeholder de Forholdsregler, som skulle iagttages, naar mistænkte Skibe have Papirer at sende i Land, hvilke, hvad indenlandske Skibe angaae, ere væsentligen de samme, som ere foreskrevne i fornævnte Forordn. 6 §. med den Forskjel, at det tillades Landets

Beboere at bringe Blikkassen, efterat Snoren er over-
 skaaret, i Land i en Baad, som skal nærme sig Skibet
 med Binden fra Siden. I Henseende til frem-
 mede Skibe, hvis Documenter først skulle undersøges,
 førend der kan tillades dem nogen Communication med
 Landet, forholdes i det Væsentlige paa samme Maade.
 De Penge, som skulle gives Baaden, der nærmer sig
 Skibet, i Betaling, tilstilles Baadsfolkene, naar det
 er Metalmyndt, i en med Søevand fyldt Spand; men
 Bankoscedler skulle først dyppes i Edike, og, naar de paa
 en spaltet Stok ere dem overrakt, afdisse ryges med
 Svovl og deslige Ting. (Fortsættelsen følger.)

Blandede Efterretninger.

Den 19de f. M. ere General-Auditeur A. F. W.
 Bornemann, Justitsraad og Cancellie-Deputeret C.
 Knudsen og Kammerherre samt Cancellie-Assessor C. S.
 Bülow tillagte kongelige Befalinger, at indfinde dem i
 Høiesteret den Dag, samme aabnes, og den første tillige
 at blivaane Retten, naar hans Nærværelse, formedelst
 forekommende Omstændigheder, behøves og hans Em-
 beds-Forretninger ei derfra forhindre ham.

Den 5te d. M. er Stads-Kæmner og Kjøbmand
 H. Jessen tillagt kongelig Befaling, at tiltræde Kjøben-
 havns Fattigvæsens-Direction som Medlem fra Stadens

32 Mænds Forsamling, i afgangne Grosserer Schraders Sted.

Ved Høiesterets Nabning paa Rosenborg Slot, den 4de d. M., blev, ifølge foregaaende kongelig Resolution, følgende Sag foretagen: Skibs-Capitain Ohrman med Commissionair, Peder Løxan, contra Skipper Christiansen med Commissionair Krohn, i hvilken Sag General-Fiskal Skibsted mødte for den første og Advocat Rottbøll for den sidste. Sagens Bessaffenhed var følgende: Skipper Christiansens Skib drev Ratten imellem den 21 og 22 October 1800, i en stærk Storm, løs fra dets Ankerplads paa Bergens Vaag og ind paa Capt. Ohrmans Skib, hvorved begge Skibe fik Skade. Det førstes Skade blev taxeret til 326 Rdlr., og det sidste til 150 Rdlr. Gaapel Gjæsteretten, som Stifts-Overretten i Bergen, have, paa Grund af N. L. 4—3—5, dømt, at Ohrman, eller hans Commissionair, bør til Christiansen betale 88 Rdlr. og ophævet Processens Omkostninger. Denne Dom blev indstevnet til Undertjendelse og bedre Rets Nydelse. I Høiesteret blev affagt følgende Dom:

Stifts-Overrettens Dom bør ved Magt at stande, Processens Omkostning for Høiesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Citanten som Tabende, 5 Rdlr.

Under 5 d. M. ere: Statsraad og Deputeret O. Malling, Major og Vice-Raadmand Ph. Lange, samt Vice-Borgemeister, Doctor J. Wang, tillagte kongelig Befaling, at indtræde som Medlemmer i den, under 27 Novbr. 1794, befalede Commission for St. Hans Hospital. Samme Datum ere Doctor Medicinæ og Land-Physicus N. Frankenhau, samt Doctor Medicinæ og første Medicus ved Frederiks Hospital i Kjøbenhavn, O. H. Wynster, tillagte kongelige Befalinger, at indtræde som Medlemmer i den, under 29 Jan. sidstleden, nedsatte Commission, angaaende Sundheds-Politiets bedre Indretning.

Befordringer.

Under det danske Cancellie: Den 5 Marts er Stiftsbefalingsmanden over Aggershuus Stift, Kammerherre F. J. Raas, befuldmægtiget til Justitiarius i Høiesteret; Postmester og Kjøbmand i Christianssand, N. Hejerdal, befuldmægtiget til Stadshauptmand sammesteds; Rimester og Conducteur J. Mangelsen Bruun til Reimester for den nordre Deel af Trondhjems Amt; Cancellieraad P. Rosenvinge Kolderup til virkelig Justitsraad; Sognepræsten for Chrstrup og Hornbek Menigheder, Provst F. Rasch til Sognepræst for Harrislev og Albek Menigheder i Aarhus Stift; Personel-Capellan C. M. R. Friis confirmeret til Capellan pro Persona for Nebssagger og Bjerre Menigheder i Aarhus Stift.

Rettelser.

No. 7. S. 99. L. 1, 1793, læs: 1763.

No. 8. S. 127. L. 6, Skifte- og Brevskriver, læs: Secretair, Skifte- og Brevskriver.